Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2014–2015

21 501-32 Landbouw- en Visserijraad

Nr. 867 BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 2 september 2015

Met deze brief kom ik tegemoet aan het verzoek van de vaste commissie van Economische Zaken (d.d. 1 september jl.) die mij heeft gevraagd om een reactie op het steunplan voor boeren in België en het discussiedocument van het Luxemburgs voorzitterschap over mogelijke maatregelen ter ondersteuning van de zuivel- en varkensvleessector.

Discussiedocument Voorzitterschap voor maatregelen zuivel- en varkensvleessector

Op 31 augustus jl. is het discussiedocument over de marktontwikkelingen beschikbaar gesteld door het Luxemburgs voorzitterschap (ST 11588/15). Op basis van dit document wil het voorzitterschap tijdens de Landbouw- en Visserijraad van 7 september a.s. een discussie houden over mogelijke maatregelen voor de korte en middellange termijn als antwoord op de zorgelijke marktsituatie in vooral de varkenshouderij en zuivelsector. Het gaat hier dus niet om een voorstel vanuit het Voorzitterschap of de Europese Commissie. Het Voorzitterschap geeft in dit document een overzicht van maatregelen die mogelijk zijn en op basis waarvan discussie in de Landbouwraad plaats moet vinden. Dit betreft voor de korte termijn:

- Het verminderen van liquiditeitsproblemen door directe betalingen vervoegd uit te betalen (in de herfst in plaats van in december).
- Investeringen voor de modernisering van de landbouw en energie efficiëntie financieren via het Investment Plan for Europe (het European Fund for Strategic Investments, EFSI/ «Plan Juncker»).
- Promotie versterken via:
  - Externe promotie: focus op slechten van sanitaire en fytosanitaire en andere non-tarifaire barrières met name voor varkensvlees gericht op landen als Rusland, Wit-Rusland en Japan en andere landen waarmee de EU vrijhandelsakkoorden heeft gesloten (e.g. Mexico).
  - Interne promotie: op korte termijn politiek akkoord bereiken voor schoolmelk en schoolfruitprogramma's met een adequaat budget.
- Tijdelijk verhogen van de interventieprijzen voor zuivelproducten.

kst-21501-32-867
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2015

– Verlengen van het vangnet voor groente en fruit (na 30 juni 2016) en zuivel (na 29 februari 2016).

Voor de middellange termijn denkt het Voorzitterschap aan:
– zuivel: de rol van het European Milk Market Observatory en het gebruik van «futures» op de zuivelmarkt.
– een transparante en eerlijke «supply chain»; het werken hieraan moet versneld worden.
– vereenvoudiging: de Europese Commissie moet prioriteit geven aan de implementatie van het vereenvoudigingsprogramma van maatregelen die gevolgen hebben voor de productiekosten.

In de geannoteerde agenda ben ik reeds op verschillende van deze maatregelen in gegaan. De afgelopen twee weken heeft zowel op politiek als ambtelijk niveau intensief contact plaatsgevonden met verschillende lidstaten, waaronder Duitsland, Frankrijk, Luxemburg en de Europese Commissie over de hiervoor genoemde ideeën.

Zoals ik in de geannoteerde agenda van de extra Raad van 7 september (Kamerstuk 21 501-32, nr. 852) heb aangegeven moeten we de inzet op marktoriëntatie vasthouden. Dit zijn we immers overeengekomen in het kader van het nieuwe Gemeenschappelijk Landbouwbeleid. Voorts is het vasthouden van een gelijk speelveld voor alle producenten cruciaal. Om deze redenen ben ik tegenstander van verhoging van de interventieprijs. Hiermee lopen we grote risico's op verdere marktverstoring, melkplassen en noodzaak van nieuwe productiebeperkende maatregelen.
Versterking van marktwerking, ondersteunen van duurzaamheidsinitiatieven, structuurverbetering en exportbevordering, inclusief het slechten van veterinaire geschillen, staan voor mij voorop. Daarvoor moeten extra middelen beschikbaar komen binnen de bestaande Europese begroting. Ook verruiming van de mededingingsregels ter versterking van de ketenaanpak is voor mij een cruciaal onderdeel van het maatregelenpakket.

Met Commissaris Hogan heb ik de mogelijkheden besproken om middelen die verkregen zijn via de superheffing deels in te zetten voor versterking van structuur van de melkveehouderij, ketensamenwerking en export. Gelet op de grote diversiteit binnen de Europese Unie zou dit via een systeem van nationale enveloppen kunnen.
Ook voor de varkenshouderij zou een dergelijk pakket aan de orde moeten zijn.
Dit voorstel heb ik onder de aandacht van verschillende Europese collega's gebracht en zal ik maandag in de Raad inbrengen.

In het verzoek van uw vaste commissie van Economische Zaken wordt specifiek gevraagd naar de toepassing van fytosanitaire maatregelen door Rusland. Het voorzitterschap spreekt over het inzetten op het slechten van sanitaire, fytosanitaire en andere non-tarifaire barrières met name voor varkensvlees gericht voor verschillende exportmarkten waarmee de Europese Unie vrijhandelsakkoorden heeft gesloten alsook op landen als Rusland, Wit-Rusland en Japan. In Europees verband vindt met verschillende lidstaten en de Europese Commissie nauw overleg plaats over de situatie met Rusland en de mogelijkheden om de export mogelijk te blijven maken.

Steunplan België

In België is vanuit het Belgisch Ketenoverleg Agrovoeding door middel van persbericht bekend gemaakt dat er een ketenakkoord bereikt over steun aan de varkens- en melkveehouderij om de crisis in deze sectoren te

verzachten. Aan dit ketenoverleg nemen de beroepsvereniging van de mengvoederfabrikanten[1], een achttal landbouworganisaties[2], vier organisaties uit de verwerkende industrie[3] en de vertegenwoordigende organisatie van de Belgische handel en diensten deel[4].

De afspraak is om op korte termijn te voorzien in een éénmalige rechtstreekse toeslag die ten goede komt aan melkveehouders en varkenshouders. Deze steun zal hoofdzakelijk gefinancierd worden via een kleine tijdelijke toeslag op een aantal zuivel- en varkensproducten en gedurende een periode van zes maanden worden uitbetaald.
Voor de melkveehouderij betreft dit een opslag op de melkprijs van 2,7 eurocent per liter, gebaseerd op het melkquotum waarover het bedrijf in het verleden beschikte. De melk in de schappen wordt daarmee duurder. Daarnaast zal voor jonge boeren die een nieuwe onderneming zijn gestart een bijzondere regeling worden getroffen. De verwachting is dat hiermee in totaal 46 miljoen euro zal worden uitbetaald aan de boeren. De overheid zal enkel worden gevraagd als doorgeefluik te dienen om het geld wat wordt geïnd door de detailhandel door te spelen naar de producenten.
Voor de varkenshouderij is een bedrag van 30 miljoen euro voorzien, waarvan 24 miljoen euro reeds gedekt is en voor de rest binnen de keten nog afspraken gemaakt moeten worden. Het systeem van toeslag en inning voor de varkenshouderij zal in de komende weken door de partners van het ketenoverleg verder worden uitgewerkt.
Het akkoord behelst de afspraak om per sector een stabiliseringsmechanisme op te richten om prijsschommelingen op te vangen in periodes van acute crisis. De modaliteiten hiervoor worden de komende zes maanden uitgewerkt. Men denkt aan gebruik van instrumenten uit de tweede pijler van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (plattelandsontwikkeling), zoals bijvoorbeeld een inkomensverzekering via een fonds voor inkomensstabilisatie.

Voor zover thans bekend betreft het hier een akkoord tussen ketenpartijen met privaatrechtelijke afspraken. Het akkoord moet nog verder worden uitgewerkt. Voorts zal het ook nog worden getoetst door de Belgische mededingingsautoriteit. Om deze redenen is het nog te vroeg om hierover een oordeel te geven.

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
S.A.M. Dijksma

---

1 Beroepsvereniging voor mengvoederfabrikanten (Bemefa).
2 Boerensyndicaat (ABS), Boerenbond, Fédération des Jeunes Agriculteurs (FJA), Flamisch Milk Board (FMB), Federatie van veetelers en landbouw (FUGEA), Fédération Wallone de l'Agriculture (FWA), Groene Kring, Belgische vakbond van melkproducenten (MIG).
3 Federatie voedingsindustrie (FEVIA), Belgische confederatie van de Zuivelindustrie (BCZ/CBL), Nationale federatie van vleeswarenmakers (Fenavian), Federatie van het Belgisch vlees (FEBEV).
4 Vertegenwoordigende organisatie van de Belgische handel en diensten (Comeos).